

רמז לציון קברות מהתורה

יש אומרים, שענין זה שיש לציון את הקברות, כדי שידעו הכהנים לפרוש מהטומאה, נלמד ממה שאמרה תורה למצורע, "וְהִצְרוּעַ אֲשֶׁר בוּ הִנָּע בְּגָדָיו יִהְיֶה פְּרָמִים וְרֹאשׁוֹ יִהְיֶה פְּרוּעַ וְעַל שָׂפָם יַעֲטֶה וְטֹמֵא טֹמֵא יִקְרָא" (ויקרא י"ג מ"ה), שיודיע לכל טומאתו, וידעו לפרוש ממנו. וכמו כן יש לעשות ציון על הקברים, להודיע לכל על הטומאה המצויה כאן, וידעו הכל לפרוש ממנה, ולא יעברו עליהם ויאהילו עליהם.

- רבי ברכיה ורבי יעקב בר בת יעקב אמרו דברים אלו בשם רבי חונייא דברת חוורין.

- ורבי יוסה אמרם בשם רבי יעקב בר אחא, בשם רבי חונייא דברת חוורין.

- ורבי חזקיה ורבי עוזיאל בריה דרבי חונייא דבית חוורין אמרו זאת בשם רבי חונייא דבית חוורין.

ורבי אילא בשם רבי שמואל בר נחמן אמר, שענין זה שיש לציון את הקברות, נרמז בכתוב, "וְעָבְרוּ הַעֲבָרִים בְּאֶרֶץ וְרָאָה עֵצָם אֲדָם וּבָנָה אֲצִלוּ צִיּוֹן עַד קָבְרוּ אֶתוֹ הַמְּקַבְרִים אֶל גֵּיא הַמּוֹן גּוּגִי" (יחזקאל ל"ט ט"ו), שכן אף שמשמעות הכתוב היא, שלעתיד לבוא, יעשו ישראל ציונים על עצמות הפגרים המושלכים, [שעדיין לא נקברו], כדי שאחר כך ימצאו אותם, ויטלום לקוברם. יש לדרוש את הכתוב הזה, שבא לרמוז גם על כך שיש לציון את הקברות לפרוש מטומאתם. ולפי הכוונה הזו, יש לדרוש מהכתוב את הדברים הבאים.

"עֵצָם" – מכאן שמציינים את הקברות גם אחרי שנתעכל הבשר ונשארו העצמות בלבד, שכן גם עצמות, [אם יש בהם שיעור רובע הקב, או רוב מנין, או רוב בנין], מטמאות את המאהיל עליהם.

"אֲדָם" – מכאן שמציינים את הקברות, גם כשיש בהם רק שדרה או גלגולת בלבד, שכן שדרה וגלגולת מטמאים את המאהיל עליהם אף כשהן עצם אחת.

"וּבָנָה" – מכאן שעושים את הציון על גבי דבר בנוי ומחובר בקרקע, ולא על גבי אבנים תלושות, שכן אם יצינו אבנים התלושות, יטלטלו אותן אחר כך למקום אחר, ויחזק לטמא את המאהילים עליו.

"אֲצִלוּ" – מכאן שעושים את הציון, לא רק על הטומאה בלבד, אלא אף סמוך לה במקום שחוץ לטומאה, שהוא טהור, כדי שיהא הסימן ניכר לכל קודם שיאהילו על